

Nadzorni odbor HEP-a d.d.
29. sjednica, 23.ožujka 2015.

Ad.2. Prihvaćanje Plana sudjelovanja društva u razmatranju potrebe povećanja kapitala tvrtke HEP-a d.d.

Na 29. sjednici Nadzornog odbora glasao sam protiv prihvaćanja Plana sudjelovanja društva u razmatranju potrebe povećanja kapitala tvrtke HEP-a d.d. te dajem slijedeće

IZDVOJENO MIŠLJENJE

Kao što sam prigovorio na početku sjednice, 29. sjednica Nadzornog odbora sazvana je izvan poslovnčkog roka i svi materijali su dostavljeni izvan poslovnčkog roka, a neki vrlo važni na samoj sjednici.

Cijeli postupak iniciranja i razmatranja Inicijalne javne ponude u svrhu povećanja temeljnog kapitala HEP-a d.d. obilježen je **nezakonitošću** i **netransparentnošću** postupka uz **donošenje odluka na štetu Društva**.

Prvi susret sa Inicijalnom javnom ponudom za HEP d.d. doživjeli smo jednog siječanjskog jutra (29.1.2015.g.) kada je jedna Vladina jutarnja tiskovina obznanila da „ministar u Vladi premijera Zorana Milanovića najavljuje IPO za HEP u visini 25% temeljnog kapitala“.

Već 4.veljače 2015.godine Glavna skupština HEP-a d.d. utvrđuje potrebu za pokretanje postupka za razmatranje mogućnosti povećanja kapitala. U istoj odluci zadužuje Upravu HEP-a d.d. i nalaže joj ugovaranje financijskih usluga u vezi s izdavanjem vrijednosnih papira i to sukladno Zahtjevu za dostavu ponuda (Request for proposal) koji je sastavni dio Odluke Glavne skupštine, na hrvatskom i engleskom jeziku.

Dostavom navedene odluke Glavne skupštine Upravi HEP-a d.d. grubo je prekršen Zakon o trgovačkim društvima i Statut HEP-a d.d. Naime, navedena Glavna skupština nije nikada održana pa ni njene odluke ne mogu proizvoditi pravne učinke. Iako je navedena Odluka potpisana i ovjerena štambiljem HEP-a d.d. ne bih se upuštao u ocjenu radi li se o kardinalnom neznanju ili o falsifikatu. Dakle, sa pravnog stajališta može se konstatirati da je postupak iniciranja razmatranja potrebe povećanja kapitala HEP-a d.d. pokrenuo građanin Ivan Vrdoljak.

Ne postoji niti jedna odluka Vlade RH niti bilo kojeg vladinog tijela niti Povjerenstva Vlade RH za upravljanje strateškim trgovačkim društvima kao ni Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom (vidi Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske). Također ne postoji niti jedan dokument u HEP-u d.d. (Program rada uprave, Gospodarski plan, Plan investicija, Plan provedbe restrukturiranja sa najsvježijim preporukama konzultanta) u kojem bi se spominjala, a kamoli predviđala inicijalna javna ponuda dionica kao način prikupljanja kapitala.

No građanin Vrdoljak nije ostao usamljen u svojem prijedlogu. Priključio mu se jedan drugi građanin imenom Mladen Pejnović koji u radno vrijeme obnaša dužnost predstojnika Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom. Umjesto da predloži odluke nadležnim tijelima, s obrazloženjem, gospodin Pejnović se oglašava putem iste vladine jutarnje tiskovine i posprdno nam poručuje : „Neke skupine nisu zadovoljne i upotrebljavaju riječ „prodaja“. Mi pokušavamo to osluhnuti i pitamo ih: „A što se to prodaje ?“ Ovdje je zamjenica „mi“ upotrijebljena od strane gospodina Pejnovića u funkciji vlastitog ohrabrenja jer sumnjam da itko osim njega ne zna što se prodaje. Naime, u postupku inicijalne javne ponude prodaju se dionice HEP-a d.d., što znači da se prodaje HEP d.d.

Prvi susret članova Nadzornog odbora sa idejom Inicijalne javne ponude zbio se na sastanku koji je 10.veljače 2015.god. sazvala Uprava Društva (ne na sjednici Nadzornog odbora), na kojem je trebala biti „razmotrena opcija povećanja kapitala putem inicijalne javne ponude u Hrvatskoj elektroprivredi“. Umjesto bilo kakvog razmatranja izvršena nam je prezentacija prekršajnih i kaznenih odredbi za slučaj odavanja poslovne tajne, uz upozorenje da se to odnosi i na članove naših obitelji. **Ponižavajuće !** Prezentaciju je održalo, ni danas ne znam

od koga angažirano, odvjetničko društvo. U međuvremenu, na brojnim TV kanalima i u brojnim tiskovinama dnevno se ponavljala tema privatizacije HEP-a, što su radnici HEP-a promatrali s ne malom zabrinutošću. U cijelom postupku izostalo je informiranje Radničkog vijeća čime je prekršen Zakon o radu.

Radničko vijeće HEP-a d.d. na sastanku održanom 23.veljače 2015.god., samoinicijativno raspravljajući o pokrenutom postupku glede Inicijalne javne ponude, donijelo je zaključke kojima upozorava Upravu HEP-a d.d. na obavezu poštivanja zakona i traži od Uprave da se prije pokretanja bilo kakvog postupka prethodno izjasni o **potrebi dokapitalizacije HEP-a d.d.** Potaknut zahtjevom Radničkog vijeća i mojom intervencijom Nadzorni odbor, je na 28. sjednici zaključio da se priređeni materijal „Informacija o pokretanju aktivnosti za razmatranje **moгуćnosti** povećanja kapitala tvrtke HEP-d.d.“, dopuni i preimenuje u „Informaciju o pokretanju aktivnosti za razmatranje **potrebe** povećanja kapitala tvrtke HEP-d.d.“ i pripremi za 29. sjednicu Nadzornog odbora.

I zaista, kao što se vidi iz naslova, pod točkom 2. trebalo je odlučiti o **Prihvatanju Plana sudjelovanja društva u razmatranju potrebe povećanja kapitala tvrtke HEP-a d.d.**

Prigovorio sam priloženom materijalu i konstatirao da se nigdje, osim u naslovu, ne govori o potrebi već isključivo o mogućnostima povećanja kapitala Društva, odnosno da ni jednom riječju nije odgovoreno na traženje Radničkog vijeća pa i samog Nadzornog odbora da se prethodno odgovori postoji li potreba Društva za povećanjem kapitala. Moj prigovor, predsjednik Nadzornog odbora glatko je otklonio ustvrdivši da su potreba i mogućnost sinonimi i da se Nadzorni odbor neće baviti pitanjima jezičnog stila.

Vidjevši da se ni ostali članovi Nadzornog odbora ne žele baviti takvim finesama hrvatskog jezika kao što je razlika između riječi „potreba“ i „mogućnost“ odustao sam od daljnjeg uvjeravanja.

Uprava Društva postupila je u cijelosti prema odluci i zahtjevima građanina Ivana Vrdoljaka i 9.veljače 2015.godine uputila Zahtjev za dostavu ponuda za sudjelovanje kao zajednički koordinator i voditelj knjige upisa dionica u postupku Javne ponude dionica. Zahtjev je upućen na adrese 11 banaka i na jedno investicijsko društvo.

Ako se podsjetimo da je prva informacija Nadzornom odboru pružena na sastanku 10.veljače 2015.godine, lako je zaključiti da je Uprava odradila posao sa građaninom Vrdoljakom bez ikakvog informiranja ili konzultacije sa Nadzornim odborom. U dva navrata sam kao član Nadzornog odbora zatražio da mi se dostavi na uvid Zahtjev za dostavu ponuda (Request for proposal) iz čijeg bih sadržaja saznao što će nam to banke raditi u narednom razdoblju, a u okviru pripreme za Inicijalnu javnu ponudu. Unatoč ponovljenog zahtjeva navedeni materijal nisam primio i sumnjam da ću ga ikada i primiti. Međutim, suočio sam se sa pitanjem **zašto sadržaj koji je dostupan činovnicima dvanaest financijskih institucija diljem svijeta, nije dostupan meni kao članu Nadzornog odbora ? Ovakvim postupkom definitivno sam onemogućen u obavljanju dužnosti člana Nadzornog odbora na način koji propisuje Zakon o trgovačkim društvima.** Kao svjedok dvadesetogodišnje pljačke u procesima privatizacije u našoj zemlji, počinjene od strane kleptokracije koja je bila dio trenutne vlasti, u meni se budi osnovana sumnja da se odluke donose izvan institucija i da se oštećuje javni interes u korist privatnog interesa. Pretpostavljam da bih uvidom u navedene materijale prerano vidio namjere naručitelja. No i iz popratnih materijala i obrazloženja za Odluku kojom se traži suglasnost Nadzornog odbora na izbor Zajedničkih koordinatora i voditelja knjige upisa dionica u postupku Javne ponude dionica te potpis Mandatnog pisma, vidljivo je da se jedno objavljuje javno, a drugo radi u tajnosti. Osnovano sumnjam da je navedenim pozivnim natječajem otpočeo proces privatizacije HEP.a. Iz djelomičnih informacija dostavljenih Nadzornom odboru najmanje dva detalja su upozoravajuća:

1. jedan od zadataka je „Razmatranje dinamike - mogućnosti hodograma za završetak Transakcije u 2015.“
2. Naknada za provođenje transakcije Zajedničkim Globalnim Koordinatorima je izražena u postotcima od iznosa transakcije. Do tada koordinatori rade bez naknade.

Sve govori u prilog pretpostavci da je odluka o Inicijalnoj javnoj ponudi negdje već donesena.

Ugledni ekonomist, Član Nadzornog odbora HEP-a d.d. koji je ujedno i predsjednik Revizorskog odbora Nadzornog odbora, suočen sa prijedlogom povećanja kapitala inicijalnom javnom ponudom upozorio je Upravu da takav postupak, ako se dobro priprema traje i do dvije i pol godine, a da namjenu tako prikupljenih sredstava valja dobro obrazložiti. Usput je napomenuo da se u svojoj bogatoj praksi prvi put sreće sa ovakvim načinom prikupljanja sredstava kada su u pitanju društva kao što je HEP d.d.

Do koje mjere je pokrenuti postupak neprofesionalan i volontaristički vidi se upravo iz zadatka da se razmotri mogućnost završetka Transakcije u 2015. godini.

Uz naprijed iznesene „gafove“ moglo bi se zaključiti da su u samom početku postupka razmatranja mogućnosti Inicijalne javne ponude, za svaki slučaj, prvo privatizirani Glavna skupština i Nadzorni odbor Društva.

Cijeli dosadašnji postupak obilježio je manjak znanja i višak motiva što je isključilo razum i rezultiralo potencijalno štetnim odlukama za Društvo.

Ad.12. Informacije o aktivnostima poduzetim za provedbu testa umanjenja imovine sukladno MRS.u (stress test).

Prvi put u sedam godina članstva u Nadzornom odboru pišem izdvojeno mišljenje na Odluku čije donošenje nije uvršteno u dnevni red sjednice, Nadzornog odbora.

IZDOJENO MIŠLJENJE

na odluku Nadzornog odbora kojom je dana suglasnost na Odluku Uprave HEP-a d.d. o ispravku knjigovodstvene vrijednosti termoelektrana sukladno MRS-u 36, broj:12-3.1/2015. Od 23 ožujka 2015. godine.

Pod točkom 12. 29. Sjednice Nadzornog odbora predviđeno je primanje na znanje Informacije o aktivnostima poduzetim za provedbu testa umanjenja imovine sukladno MRS.u (stress test). Iako je materijal dostavljen izvan poslovnčkog roka i nije bilo dovoljno vremena za stručnu analizu i konzultaciju o istom, prišlo se raspravi. Prigovorio sam nepreciznostima i netočnim podacima iz materijala te konstatirao da je napravljen vrlo površno.

Član Nadzornog odbora i ujedno zamjenik predsjednika Revizorskog odbora Nadzornog odbora gospodin Žužić iznio je stav Revizorskog odbora o navedenom materijalu koji je izradilo BDO savjetovanje d.o.o. sa timom iz HEP-a. Istaknuo je zabrinutost Revizorskog odbora sa konstatiranim stanjem, ali je iznio i **stav Revizorskog odbora koji je prijedlog BDO-a okarakterizirao neprihvatljivim. Revizorski odbor je zauzeo stajalište da bi se otpis imovine trebao provesti u više godina.**

U svojoj diskusiji, između ostalog, iznio sam mišljenje da je neprihvatljivo donositi odluke o otpisivanju vrijednosti imovine, a da prethodno nisu razmotreni svi aspekti takve odluke.

U najmanju ruku trebalo bi analizirati kako će se to odraziti: na Misiju društva, na sigurnost opskrbe i težnju ka energetske neovisnosti, na načelo diverzifikacije izvora, na Program rada Uprave, na postojeće Planove razvoja i izgradnje te na Planove održavanja objekata zbog izostanka amortizacije, na Gospodarski plan, na porezne aspekte, na Plan kadrova i sl.

Zatražio sam da nam se daju podaci o ukupnoj vrijednosti imovine HEP.a d.d. i da ju se dovede u korelaciju sa vrijednošću imovine HEP-proizvodnje i ostalih ovisnih društava, a isto tako i sa temeljnim kapitalom HEP-a d.d., kao bi imali orijentaciju koji obim imovine se predlaže otpisati, ali unatoč traženja na sjednici nisam dobio odgovor. Na kraju rasprave predsjednik Nadzornog odbora stavlja na glasanje u materijalima predloženi Zaključak kojim

se prima na znanje Informacija o aktivnostima poduzetim za provedbu testa umanjenja imovine sukladno MRS-u (stress test). Zaključak je jednoglasno usvojen.

I tada na scenu stupa predsjednik Nadzornog odbora gospodin Nikola Bruketa Deus ex machina

Predlaže donošenje Odluke kojom Nadzorni odbor daje suglasnost na Odluku Uprave HEP-a d.d. o ispravku knjigovodstvene vrijednosti imovine termoelektrana sukladno MRS-u 36, broj:12-3.1/2015. Od 23 ožujka 2015. godine.

Prvi se za riječ javio član Nadzornog odbora gospodin Mirko Žužić i upozorio na neprihvatljivu brzinu kojom se ovakva odluka donosi te kaže da bi želio biti upoznat sa mogućim posljedicama takve odluke u svim segmentima poslovanja Društva jer da voli znati o čemu u stvari odlučuje kada donosi odluku, a otpisuje se vrijednost od gotovo dvije i pol milijarde kuna.

Predsjednik Uprave gospodin Perica Jukić pita da li bi se donošenje odluke moglo odgoditi, na što član Uprave gospodin Tomislav Rosandić odgovara da ne bi.

Ostali članovi Nadzornog odbora nisu pokazali osobit interes za temu pa je predložena Odluka donijeta brzinom munje.

Ostao sam zaprepašten i u nevjerici. Takvu brutalnu efikasnost bez skrupula, izostanak brige i straha za Društvo pa i sebe same nisam doživio u 40 godina rada.

Brojni su razlozi zbog kojih se ova Odluka može okarakterizirati kao potencijalno štetna i neodrživa:

- Sporna Odluka Nadzornog odbora nije stavljena na dnevni red sjednice pa se o njoj nije niti moglo odlučivati,
- Prijedlog Odluke nije dan u pisanom obliku već je pročitana od strane stručnog radnika ureda Uprave,
- Odluka Uprave HEP-a d.d. dostavljena nam je na stol za vrijeme sjednice, a donijeta je sat ili dva prije sjednice Nadzornog odbora.
- Nije provedena analiza mogućih posljedica ovakve odluke u svim segmentima poslovanja HEP-a d.d. i HEP-Proizvodnje d.o.o.
- Odluka Uprave nije upućena Revizorskom odboru Nadzornog odbora iako je zbog svoje prirode i značaja morala biti razmatrana na Revizorskom odboru. Radi se ipak o umanjenju kapitala Društva u iznosu od gotovo dvije i pol milijarde kuna i tim više što je Revizorski odbor prijedlog iz radnog materijala „Utvrđivanje indikatora na umanjenje imovine i izračun vrijednosti potrebnih umanjenja sukladno MRS 36“ ocijenio neprihvatljivim.
- O navedenoj odluci Uprave nije provedeno savjetovanje sa radničkim vijećima HEP-a d.d. i HEP- Proizvodnje d.o.o iako je Odluka važna za položaj radnika, čime je povrijeđen Zakon o radu.
- Onemogućavanjem urednog obavljanja dužnosti članova Nadzornog odbora povrijeđeni su Zakon o trgovačkim društvima, Statut HEP-a d.d. i Poslovnik o radu Nadzornog odbora.

Ostaje sporno, a nekolicina iskusnih revizora je potvrdila se BDO Croatia d.o.o. kao HEP-ov službeni revizor našao u sukobu interesa te da **BDO savjetovanje d.o.o. nikako nije smjelo raditi stress test na imovini HEP-a d.d.**

No o ovim i drugim spornim okolnostima umanjenja kapitala Društva, Radničko vijeće HEP-a d.d. odlučilo je zatražiti mišljenje neovisnih stručnjaka.

Upitao sam se čemu ovakva žurba i nasilništvo ?

Samo od sebe mi se nametnulo povezivanje nekih ranijih zbivanja i odluka, a koje će svakako bitno utjecati na tijek i način privatizacije HEP-a d.d.:

- Prošlogodišnji otpis gubitaka HEP-Toplinarstva, koji su se akumulirali kroz desetak godina, u iznosu od blizu milijardu i osamsto milijuna kuna,
- Prošlogodišnji otpis nerealiziranih studija u iznosu od tristo milijuna kuna, a što se nakupilo kroz niz godina,
- Planirano umanjenje vrijednosti imovine „neprofitabilnih“ distribucijskih područja (Elektra Vinkovci, Elektra Sisak, Elektra Šibenik, Elektrolika Gospić i Elektra Požega)
- Planirano umnajenje vrijednosti imovine Centralnih toplinskih Sustava (CTS Zagreb, CTS Dubrava, CTS Osijek, CTS Sisak, CTS Samobor i CTS Velika Gorica)
- Donošenje Zakona o vodama kojim je Hrvatskoj elektroprivredi d.d. ex lege oduzeto pravo vlasništva nad hidroelektranama (predmet u kojem HEP osporava ustavnost Zakona o vodama nalazi se na Ustavnom sudu već više od dvije godine),
- Ukidanje Zakona o privatizaciji Hrvatske elektroprivrede s figom u džepu, uz navođenje nevjerodostojnih razloga,
- Omogućavanje Vladi RH i HERI da vlasnički razbiju HEP-Grupu bez suglasnosti Hrvatskog sabora, što je regulirano Zakonom o tržištu električne energije, a na čemu je inzistiralo Ministarstvo gospodarstva prilikom izrade i donošenja Zakona o tržištu električne energije,
- Izostanak izgradnje obnovljivih izvora energije i korištenja preostalih mogućih hidropotencijala za koje je veliki dio dokumentacije pripremljen još prije dvadeset godina,
- Neobjašnjivo veliko kašnjenje u procesu certifikacije Hrvatskog operatora prijenosnog sustava,
- Značajno smanjenje broja radnih mjesta i broja zaposlenih,
- Kadrovsko devastiranje društava HEP – grupe, posebno na mnogim direktorskim i rukovodnim funkcijama koje je naročito eskaliralo u posljednje tri godine.

Sve ove okolnosti upućuju na smišljen plan „monetizacije“ HEP-a.

Što će ostati od HEP-a kada se mrežne djelatnosti (prijenos i distribucija)vlasnički izdvoje iz HEP-a, kada se vrijednost termoelektrana svede na nulu, kada su hidroelektrane Zakonom već vlasnički prebačene u Hrvatske vode ?

Ovo užurbano čišćenje portfelja HEP-a neodoljivo me podsjeća na privatizaciju hrvatskih banaka koje su sanirane novcem hrvatskih građana, a zatim jeftino prodane strancima koji su putem njih opljačkali i dalje pljačkaju te iste hrvatske građane.

Posebno se moram osvrnuti na ulogu predsjednika Nadzornog odbora u ovoj stvari. Za ovakvo ordinarno kršenje zakona i Poslovnika potrebna je velika doza hrabrosti i još veća doza motiviranosti.

Nakon što sam na prvoj sjednici ovog saziva Nadzornog odbora, prije nešto više od tri godine, glasao protiv izbora gospodina Nikole Brukete za predsjednika, napisao sam izdvojeno mišljenje kod kojeg i danas stojim od riječi do riječi. Naime, ja tom prilikom nisam bio vidoviti Milan, iako su se sva moja predviđanja obistinila, već sam naprosto iznio činjenice o djelovanju gospodina Brukete prilikom primjene Trećeg paketa energetske regulative EU kada je isti aktivno radio na razbijanju HEP-grupe kao vertikalno organiziranog koncerna u državnom vlasništvu.

Tom prilikom sam napisao: „...sva stručno suprotstavljena mišljenja susresti će se na kraju u jednoj jedinjoj točki koja je pitanje svih pitanja:

Hoće li se restrukturiranje HEP-a provesti u javnom ili u privatnom interesu ?

U ovoj utakmici, koja je u Hrvatskoj počela pred dvadesetak godina, momčad javnog interesa redovito je gubila, ponajprije i ponajviše zahvaljujući opstrukciji od strane vlastitih igrača.

Izborom gospodina Nikole Brukete u Nadzorni odbor, a zatim i za predsjednika Nadzornog odbora, momčad privatnih interesa zabilježila je prve poene u svoju korist, u utakmici za opstanak HEP-a u ligi uspješnih i profitabilnih društava u državnom vlasništvu.

Moglo bi se reći da je ovime HEP d.d. postao prvo trgovačko društvo u državnom vlasništvu, a pod privatnim nadzorom.“

Ni tada kao ni danas nije mi namjera bila baviti se osobom gospodina Nikole Brukete već ukazati na pojavni fenomen. Naime sve naše privatizacije, na hrvatski način, odvile su se tako da su sa naše strane bili takozvani dočekivači investitora, sve redom domaći dečki. Smatram da pokušaj početka privatizacije HEP-a po modelu banaka i INE treba spriječiti u samom začetku, a da **cijeli proces treba voditi zakonito, transparentno i u javnom interesu.**

Jadranko Berlengi

Član Nadzornog odbora